

Opbrengstgericht werken Kansen en valkuilen

Guuske Ledoux
Kohnstamm Instituut
Universiteit van Amsterdam

Achtergronden

- ❑ Kwaliteitsagenda OCW: accent op opbrengstgericht werken
- ❑ Inspectie: evalueren van de onderwijsopbrengsten ligt aan de basis van onderwijsverbetering
- ❑ Onderzoek: feedback geven verhoogt de prestaties, bij leerlingen en leraren

What's in a name?

- Alle onderwijs is opbrengstgericht....
- Het gaat om: verzamelen en gebruiken van gegevens over leerresulaten om onderwijs te sturen of te verbeteren
- Beter term: meetgestuurd onderwijs of evaluatiegericht onderwijs
- Essentie: de evaluatieve cyclus

De evaluatieve cyclus

- 1. *vastleggen van doelen en standaarden*
- 2. *verzamelen van informatie*
- 3. *registreren*
- 4. *interpreteren*
- 5. *beslissingen nemen*

Wat doen scholen al?

- Analyses vooral gericht op individuele zorgleerlingen
- Analyses op groeps- en schoolniveau vaker op zwakke scholen; ‘voldoende’ scholen zijn luie scholen?
- Analyses op groepsniveau vaak niet door leerkrachten zelf

Welke slag nog maken?

- Beter analyse van beschikbare gegevens
- *Alle* leerlingen in beeld
- Open bespreken binnen het team, de bouw
- Doelen stellen, op alle niveaus (leerling, groep, school, bestuur) *en evalueren*
- Collectief leren, elkaar ondersteunen

Wat zijn de voordelen?

- Sterker bewustzijn eigen onderwijskwaliteit
- Nauwkeuriger zicht op zwakke plekken
- Voorkomt ongemerkte niveaudaling
- Helpt bij gericht & planmatig verbeteren
- Beter beslissingen over leerstofselectie
- Stimuleert differentiatie

Nog meer voordelen

- Leraren en leerlingen werken doelgerichter
- Ontdekking: leerlingen kunnen meer dan gedacht (niemand kent het plafond...)
- Stijgende prestaties > kinderen meer plezier en zelfvertrouwen > ouders enthousiast > leerkrachten enthousiast
- Soms ook: minder storend gedrag in de klas

Maar valkuilen zijn er ook...

In de analysefase:

- Analyseren zonder vraag of doel
- Alleen kijken naar de laagpresteerders
- Te grove maatstaven/indicatoren, zoals de A B C D E indeling
- ‘Oneerlijke’ vergelijkingen (tussen groepen, tussen scholen)

Nog meer valkuilen

Bij het doelen stellen:

- Doelen kiezen: wanneer is het ‘goed’?
- Te snel ontevreden zijn
- Te snel tevreden zijn
- Hebben we iets aan (landelijke of Amsterdamse) referentieniveaus?

Een paar vragen

- Krijgen we ‘teaching to the test’?
- Gaat het alleen over de ‘makkelijke’ vakken?
- Gaat het alleen over taal en rekenen?
- Wordt het een afrekencultuur?
- Verantwoordings- of verbeteringsgericht?

Conditie in de school

- Een open cultuur en een 'wil om te weten'
- Leerkrachten centraal; het ideaal is dat leerkrachten zelf analyseren
- Gezamenlijk doelen stellen: wat willen we bereiken, op welke termijn?
- Taakopvatting: toetsen, registreren, analyseren hoort bij het vak

